

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 29g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 460
alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă
nr. 225 din 30 mai 2003

*(instanța competentă să examineze litigiile privind protecția proprietății
intelectuale în cauze cu elemente de extraneitate)*

CHIȘINĂU

29 martie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

Dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
Dlui Aurel BĂIEȘU,
Dlui Igor DOLEA,
Dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 7 martie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 martie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă, ridicată de către dl avocat Andrian Guzun, în dosarul nr. 2-2978/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 7 martie 2018 de către dl judecător Victor Sandu din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cererea de chemare în judecată depusă de către dl Eugeniu Turuta împotriva Societății „Exila AG”, prin care a solicitat constatarea încălcării drepturilor sale de autor și încasarea despăgubirilor.

4. Pe 27 februarie 2018, dl Andrian Guzun, avocat al pârâtului, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă.

5. Prin încheierea din 1 martie 2018, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 19

Statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor

„(1) Cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege.

(2) Cetățenii străini și apatrizii pot fi extrădați numai în baza unei convenții internaționale, în condiții de reciprocitate sau în temeiul hotărârii instanței de judecată.

(3) Dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 460

Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în pricinile cu element de extraneitate

„(1) Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente să judece și pricini cu element de extraneitate dacă:

[...]

j) în procesul privind protecția în străinătate a proprietății intelectuale a unei persoane domiciliată în Republica Moldova, persoana este cetățean al Republicii Moldova sau apatrid, iar prin convenția părților nu s-a stabilit o altă competență;

[...],

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă, care reglementează competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în materie de proprietate intelectuală în cauze cu elemente de extraneitate, sunt contrare prevederilor articolelor 2, 3, 16, 19 și 72 alin.(3) lit. r) din Constituție.

9. În acest sens, autorul excepției precizează că reglementarea în discuție instituie un tratament diferențiat pe criterii de cetățenie între reclamantul cetățean al Republicii Moldova și cetățeanul străin chemat în judecată. În continuare, autorul excepției invocă faptul că acest tratament nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă, ci are în vedere exclusiv protecția drepturilor și a intereselor titularului drepturilor de proprietate intelectuală cetățean al Republicii Moldova.

10. În fine, autorul excepției pretinde că reglementarea contestată încalcă principiul aplicării legilor în spațiu, pentru că instituie, în cazul entităților străine, obligația de a compărea în fața instanțelor de judecată ale Republicii Moldova.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în cauză a Codului de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Andrian Guzun, în dosarul nr. 2-2978/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă, care reglementează competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în materie de proprietate intelectuală în cauze cu elemente de extraneitate.

15. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate încalcă prevederile articolelor 2, 3, 16, 19 și 72 alin. (3) lit. r) din Constituție.

16. Examinând sesizarea, Curtea reține că prevederile articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă instituie o excepție de la regula *actor sequitur forum rei* (i.e. reclamantul trebuie să introducă acțiunea în instanța în raza căreia domiciliază persoana reclamată) în materie de proprietate intelectuală, în cauze cu elemente de extraneitate. Această derogare îi permite reclamantului să introducă o acțiune împotriva celeilalte părți în fața instanței de la domiciliul său.

17. Curtea menționează că, în domeniul litigiilor cu elemente de extraneitate, acest tip de competențe derogatorii se bazează pe două

raționamente: (i) protecția părții defavorizate sau (ii) legătura strânsă dintre acțiune și instanța competentă să se pronunțe cu privire la aceasta.

18. În acest caz, Curtea menționează că norma privind competența specială în discuție se bazează pe existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde își are reclamantul domiciliul. Așadar, atribuirea competenței în favoarea acestora din urmă are loc din motive legate de buna administrare a justiției și de organizarea utilă a procesului.

19. Curtea precizează că aceste obiective pledează în sensul atribuirii competenței, pe criteriul locului de domiciliu al reclamantului, în favoarea instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova pentru că acestea sunt cele mai în măsură să evalueze dacă s-a adus atingere în mod efectiv dreptului menționat. Astfel, considerate a fi mai aproape de domiciliul reclamantului, acestea pot organiza în mod util procesul și determina cu privire la încălcarea drepturilor de autor.

20. În consecință, bazându-se pe existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde își are reclamantul domiciliul, prevederea contestată nu poate fi privită ca fiind contrară dispozițiilor constituționale ale articolului 16 privind egalitatea și ale articolului 19 privind statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor. Așadar, susținerile autorului excepției referitoare la lezarea, prin dispozițiile contestate, a raportului de forțe dintre părțile în proces, prin crearea unui avantaj pentru reclamantul cetățean al Republicii Moldova nu pot fi reținute și trebuie respinse ca atare.

21. Cu privire la susținerile autorului excepției bazate pe încălcarea principiului suveranității, Curtea menționează că acesta pornește de la o premisă greșită, și anume de la faptul că se instituie, pentru entitățile străine, printr-o lege a Republicii Moldova, obligația de a compărea în fața instanțelor naționale. Dispozițiile relevante ale Codului de procedură civilă produc efecte doar în limitele jurisdicției Republicii Moldova, iar nașterea de drepturi și obligații pentru entitatea străină are loc doar ca urmare a recunoașterii și încuviințării executării silite a hotărârii judecătorești în statul de origine al pârâtului.

22. Cu referire la opinia autorului excepției privind încălcarea articolelor 3 și 72 alin. (3) lit. r) din Constituție, Curtea menționează că aceste norme, ce instituie, pe de o parte, reglementări privind teritoriul Republicii Moldova și, pe de altă parte, dreptul Parlamentului de a legifera, nu sunt incidente în prezenta cauză.

23. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinarea sa în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de către dl avocat Andrian Guzun, în dosarul nr. 2-2978/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 29 martie 2018
DCC nr. 29
Dosarul 29g/2018*